

Aan het einde van de winter, nog voordat het blad verschijnt, openen de bloemen van *Daphne mezereum*. Opvallend vanwege de kleur, maar ook vanwege de geur. Hovenier René Bel spreekt dan ook van 'een echte aanwinst in de aanloop naar de voorjaarsmaanden.'

Tekst: Emiel van den Berg
Fotografie: www.visionspictures.com

Het geslacht *Daphne* is onderdeel van de peperboomfamilie, de Thymelaeaceae. Tot deze familie behoren voornamelijk heesters, maar ook kruidachtige planten, lianen en bomen. De verspreiding is wereldwijd, met name in tropisch Afrika en Australië groeien veel vertegenwoordigers. Tot de familie behoort onder andere het zogenaamde adelaarshout, een plant uit het verre oosten die al eeuwen een gewilde wierook levert en waarvan de bast vroeger tot papier werd verwerkt waarop men heilige schriften schreef. De nogal onbekende bladverliezende *Edgeworthia*, die opvalt met zijn late nazomerbloei, behoort ook tot de familie.

Ondanks dat er in Nederland slechts een paar bekend zijn, is er toch keuze uit ruim vijftig *Daphne*-soorten. Er zijn zowel bladverliezende als bladhoudende vertegenwoordigers en verschillende soorten kennen een aantal cultivars. Volgende variatie dus in bloemvormen, bloemkleuren en habitus. De meeste *Daphne*-soorten groeien van nature in delen van Europa en Azië. Sommige zijn algemeen voorkomend in de rot-sige gebieden rond de Middellandse Zee.

BIJEN

René Bel, hovenier in Berkel en Rodenrijs en distributeur van De Boomhouder, noemt *Daphne mezereum* als geliefde heester aan het einde van de winter. "Een mooie, kleine solitair voor elke tuin. Van alle *Daphne* vind ik dit de best toepasbare." *D. mezereum* heeft als Nederlandse naam peperboompje en groeit van nature in Europa, van Noorwegen en Rusland tot Spanje en Turkije. Ook in Nederland en België is hij inheems, zij het zeldzaam. Meestal is de heester te vinden in bossen en struikgewas, voornamelijk op kalkachtige niet te droge bodem. "Het peperboompje is het meest waardevol vanwege de late winterbloei, of heel vroe-

Daphne mezereum Rubra

Plantnaam: *Daphne mezereum*-peperboompje

Groevorm: tot circa 1 meter hoge heester

Blad: lancetvormig, grijsgroen

Bloem: donkerviolet, geurend

Bijzonderheden: bloeit voor het blad verschijnt

RENÉ BEL:

'Bloem en geur in kale wintermaanden'

ge voorjaarsbloei. Alles hangt af van de weersomstandigheden, hou het op februari tot april." De donkerlila tot violetkleurige bloemen - per zaailing kan dat verschillen - staan in bundels die zich op de nog kale takken bevinden. Pas bij de uitbloei verschijnt het frisgroene voorjaarsloof dat later grijsgroen kleurt. Het blad is lancetvormig en tot 8 cm lang. Het staat geconcentreerd aan de uiteinden van de takken zodat een open en licht doorlatende struik ontstaat. "Daarom gebruik ik hem graag als solitair die ik dan, omdat de plant traag groeit, liefst meteen in een flinke maat koop."

Grote meerwaarde is ook dat de bloemen sterk geuren. Een bloeiend peperboompje is daarmee een echte aankondiger van het voorjaar. Geopende bloemen trekken ook veel insecten aan, met name bijen: *D. mezereum* is een goede waardplant. "Ook dat is een pluspunt in deze tijd waarin extra aandacht nodig is voor de bijen."

ONWEER

Na de bloemen volgen helderrode bessen die giftig zijn, maar wel door vogels worden verspreid. De bessen hebben een uiterst scherpe

smaak - vandaar de naam peperboompje - en dat verklaart meteen waarom de giftigheid van de bessen zelden slachtoffers maakt. Overigens bevat ook de bast giftige stoffen. De soortnaam *mezereum* waarschuwt voor al dat gevaar. Het woord is afgeleid van het Perzische woord *mazeryin* wat letterlijk doden betekent. In Zuid-Duitsland gebruikte men vroeger takken van *D. mezereum* om heksen en onweer te verdrijven. "Dat giftige is een nadeel van de plant. Ik zet hem nooit direct naast een terras of pad." Aandachtspunt is de bodem waarin het peperboompje wordt aangeplant. "Liefst niet in zandgrond, wel graag humus- en kalkrijk, en enigszins vochtig. De standplaats mag dan zon of halfschaduw zijn." Vanwege de open habitus gebruikt Bel de plant graag solitair, omringd door niet al te hoge zomerbloeiende vaste planten. "Omdat het peperboompje na de bloei niet veel sierwaarde heeft."

D. mezereum f. *alba* heeft crèmewitte bloemen en die van 'Bowles' Variety' zijn helderwit. Beide geven gele bessen. 'Grandiflora' heeft grote paarsrode bloemen die bij 'Ruby Glow' nog iets groter zijn. 'Rubra' bloeit diep donkerrood.